

04 decembrie 2020

Parlamentul
Republicii Moldova**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova****Biroului Permanent al Parlamentului**

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132/2016.

Anexă:

- Proiectul de lege
- Nota informativă

Alaburt Stabai

Pascaru Nicolae
Cyroganecul Anuncant
Volnari Alexandru Roman
I.O. SAVVA
V. Căpășău
Entoplier Vitalii
G. Para
Grigore Novac
Adrian Lebedinschi
Dr. Holinte A.
Fiodor Sagauz

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>495</u>		
"04"	<u>12</u>	20 <u>20</u>
Ora		

LEGE
pentru modificarea Legii cu privire la Autoritatea Națională de
Integritate nr.132/2016

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I.- Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132/2016 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.245-246, art.511), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 32 aliniatul (1), sintagma „a 3 ani”, se substituie cu sintagma „unui an”;

2. La articolul 36, aliniatul (1) va avea următoarea redacție:

„(1) Persoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare, nemijlocit în instanța judecătorească competentă pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ”;

3. La articolul 40, aliniatul (2) va avea următoarea redacție:

„(2) Sancțiunea disciplinară poate fi aplicată după rămânerea definitivă a actului de constatare, în condițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară”;

4. Articolul 40 se completează cu aliniatul (4) în următoarea redacție:

„(4) Prescripția aplicării prevederilor aliniatului (1) se calculează în condițiile termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale”;

5. Articolul 41 se completează cu aliniatul (3) în următoarea redacție:

„(3) Prescripția aplicării prevederilor aliniatului (2) se calculează în condițiile termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale”.

Art. II.- (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Controalele privind averea, conflictele de interese, incompatibilitățile și restricțiile, începute de Autoritatea Națională de Integritate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, continuă potrivit prevederilor prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Zinaida GRECEANȚI

Notă informativă

la proiectul legii cu privire la modificarea Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132/2016

Autorul proiectului de lege este un grup de deputați ai Parlamentului Republicii Moldova.

Condițiile care au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite rezidă în ajustarea cadrului legal, în speță Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în special, pe dimensiunea unor aspecte procedurale a desfășurării controalelor ANI, precum și aplicării sancțiunilor și măsurilor de constrângere, care la moment comportă un caracter lacunar și arbitrar, oferind spațiu decizional nejustificat inspectorului de integritate. Subsidiar, prevederile supuse modificării sunt suplinite pe intern de regulamente privind desfășurarea controlului și determinarea caracterului prejudiciabil al încălcării care au fost aprobate unilateral și suplinesc marja de subiectivitate a inspectorului de integritate. Totodată, prezentele modificări au menirea de a executa prevederile art. 257 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ, care prevede aducerea în concordanță a actelor legislative în scopul unificării reglementărilor privind procedura administrativă și de contencios administrativ.

În circumstanțele respective, atestăm faptul că normele propuse spre modificare nu corespund jurisprudenței constante a Curții Constituționale în partea ce ține de calitatea legii. Or, în jurisprudența sa, Înalta Curte a stabilit că, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și pasaje obscure (a se vedea, mutatis mutandis, HCC nr.6 din 10 martie 2020, §69; HCC nr.18 din 30 iunie 2020, §79; DCC nr.49 din 31 mai 2018, §30; DCC nr.115 din 31 octombrie 2019, §20; DCC nr.3 din 16 ianuarie 2020, §25).

De altfel, exigențele preeminenței dreptului presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind

preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, CDLAD(2011)003rev, 2011, §41). Calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (a se vedea HCC nr.21 din 22 iunie 2016, §55). În acest sens, articolul 23 alin.(2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile, care oferă garanții împotriva eventualelor abuzuri.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată dispune de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, §68). La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când persoana poate – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (Gestur Jónsson și Ragnar Halldór Hall v. Islanda, 30 octombrie 2018, §88; Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, §40).

În lumina argumentelor enunțate supra, normele vizate atestă abateri grave și de la principiile generale, așa cum sunt cele ale accesibilității și previzibilității legii, potrivit cărora caracterul public al normei în calitate de element intrinsec al juridicității sale, și care asigură claritatea conținutului ei, și îi conferă inteligibilitate, urmează a fi asigurat nu doar pentru specialistul în drept.

Accesibilitatea este condiția imanentă a previzibilității: pentru a prevedea trebuie mai întâi să ai acces la suficiente și comprehensibile informații pertinente. Sintagma „accesibil și previzibil” evocă, astfel, un lanț causal sui generis. Respectiv, accesibilitatea și previzibilitatea nu sunt doar o categorie-pereche formală, ci o unitate dialectică.

Or, în multipla sa jurisprudență (Sunday Times c. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (1979), Rekvényi c. Ungariei (1999), Rotaru c. României (2000), Damman c. Elveției (2005), CtEDO a

subliniat că „nu poate fi considerată „lege” decît o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita.

În paralel se atestă și afectarea principiului securității juridice, potrivit căruia cetățenii urmează a fi protejați „contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze”, așa cum afirmă doctrina. Totodată, CtEDO a subliniat în jurisprudența sa, cauza Marcks împotriva Belgiei, 1979 importanța respectării principiului securității juridice, considerat ca fiind în mod necesar inerent atât dreptului Convenției, cât și dreptului comunitar.

Mai mult ca atît, prevederile vizate în proiect generează dubii și în ceea ce privește corespunderea sa cu principiile statuate în actele internaționale în materia drepturilor omului, fapt ce asigură un risc real al condamnării potențiale a Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Subsidiar, modificările operate sunt stringente și indubitabile în contextul în care, la 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul Administrativ nr.116, care reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la îmfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. Or, în art.2 alin.(1) al Codului este prevăzut expres faptul că acesta determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

În contextul expus, actele de constatare ale Autorității Naționale de Integritate se încadrează în prevederile art.10 al Codului citat *supra*, motiv pentru care Legea 132/2016 urmează a fi ajustată întru corespunderea noilor prevederi instituite ulterior adoptării Legii nr.132/2016.

Principalele prevederi ale proiectului rezidă în ajustarea termenului în interiorul căruia pot fi efectuate procedurile de control al ANI-ului în perimetrul deținerii mandatului, precum și în termen de un an de la expirarea sau încetarea acestuia. Subsidiar, modificarea propusă instituie termene de prescripție clare pentru aplicarea sancțiunilor pentru constatările realizate, or, în formatul actual aplicarea acestora comportă un caracter infinit, fapt care denaturează complet conceptul acțiunii în timp a legii, precum și prescriptibilitatea atragerii la răspundere, care de altfel există chiar și în domeniul procesual penal. Subsidiar, modificările propuse vin să ajusteze normele procedurale la condițiile legale ale Codului Administrativ nr.116/2018

Fundamentarea economico-financiară, este conturată de faptul că adoptarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare.

Deputați în Parlament:

Stabel
G. Para
Dor Dolința
F. Băgariș